

Ernek a számnak az ára 30 fillér.

Negyvennyolcadik évfolyam.

8. szám.

Debrecen, 1928 február 25.

# DEBRECENI PROTESTÁNS LAP

EGYHÁZI ÉS ISKOLAI HETI KÖZLÖNY.

SZERKESZTIK: DR. KUN BÉLA ÉS DR. RÉVÉSZ IMRE.

Megjelenik minden szombaton.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:  
DEBRECEN, KOLLÉGIUM.

Előfizetési ár félévre hét pengő.

## Szekta és egyház Debrecenben.

Ennek a lapnak a hasábjain is, meg egyéb lapársainkban is többször történt az elmúlt hetekben emlí és a legújabb debreceni szekta dolgairól. És a hozzáfűzött megjegyzésekben, nem mindig kimondottan ugyan, de mindig kiérezhetően megnyilatkozott az az állítólagos kapcsolat, amelyet az e ké déssel foglalkozottak e legújabb szektajelenség, meg a debreceni református egyház évtizedek óta elhanyagolt lelki gondozása között fölfedezni véltek — és megnyilatkozott az a fejesóválás is, amellyel a szekta vezetői és hívei elleni rendőrbírósi eljárást vettek tudomásul („csak lelki fegyverekkel lehet ellenük küzdeni”; „mártirokat nem kell csinálni”; stb. stb.).

Az igazság érdekében kénytelen vagyok néhány felvilágosító megjegyzést tenni idevonatkozólag.

Ha mások nem is, azok, akik a Vasárnapnak, meg a Kálvinista Szemlének a folyó évben olvasói, nagyon jól fogják tudni, hogy a debreceni egyházi állapotoktól magam vagyok a legkevésbé elragadtatva s ebbeli érzéseimnek és meggyőződéseimnek nem ugyan derűre-borúra, hanem akkor, amikor azt tárgyilag indokoltnak látom, nagyon őszintén és nagyon keményen szoktam kifejezést adni.

Aligha vagyok tehát igazságosan elfogultsággal vádolható, ha másfelől az ügy és a helyzet legközelebbi ismerete alapján feljogosítva érzem magamat annak a kijelentésére, hogy *ebben a speciális esetben* a felelősség meg a legminimálisabb mértékben is alig terheli a debreceni egyházi állapotokat és vezetőket.

A szekta vezetői és megalapítói éveken át állottak debreceni református lelkészi személyek befolyása és irányítása alatt, akik őket a legnagyobb szeretettel gondozták és bekapcsolták az egyház missziói munkáiba. Teljes határozottsággal állíthatom, hogy a szóbanforgó két fiatalembernek e református lelkészi befolyás és irányítás alól való kicsapódása s önálló utakra térése egyáltalában nem az illető lelkészek jóakarátának, hozzáértésének, vagy épp református öntudatának a hiányosságából következett — hanem *kizárólag a saját külön ges és egészségtelen lelki dispositióknak s ezzel kapcsolatos határtalan lelki kevélységüknek*

*és önfejlőségüknek volt a következménye.* Ezen lelki dispositióik és jellemvonásaik következtében vetették őket meg a református lelkészi vezetést s kerültek Debrecentől, a debreceni és általában minden néven nevezendő reformátusságtól merőben *idegen* befolyások alá.

Az pedig, hogy követőkre találtak, megint csak nem írható a debreceni református egyház teherzámlájára. Szeretném én látni akár idehaza, akár külföldön azt a *lehető legjobban* (tehát a debreceninél sok száz százalékkal *jobban!*) pastorált és misszionált népes történelmi egyházat is, amelynek *egyéb* (egyházilag ellenőrizhetetlen) társadalmi befolyások alatt álló külvárosi tömegei közt, különösen a mai felfordult, zaklatott, lázas collectív lelki állapotban, a lelki gondozók legintenzívebb erőfeszítései ellenére is ne találjon egy (akármily maroknyi) követő-sereg az ujság ingerével ható, s a „pénzért hazudó” papokkal szemben magát a tiszta *igazság* és az abszolút önzetlenség álarcában kellető szektás ígéhirdetés.

A köztudatunkban az él — s bizonyára a valóságnak megfelelően —, hogy Hollandiának különböző keresztyén egyházai, úgy katolikus, mint protestáns részről rendkívül intenzív, a magyarországi viszonyokhoz képest aránytalanul fejlettebb munkát fejtenek ki a rájuk bízott hívek lelki, sőt testi gondozásában. És ennek ellenére is a legközelebbi hollandiai népszámlálás adatai szerint a mindösszesen 6 millió 865,314 hollandus lélek között a kisebb szekták híveinek száma már 101,479-re, a felekezetenkülieké pedig (évről-évre növekvő számmal) 534,724-re megy. *A két szám együtt tehát már majdnem egy tizedrésze Hollandia összlakosságának!* Ez a példa világosan mutatja, hogy a történelmi egyházaktól való elidegenülést — akár szektáskodás, akár felekezetenküliség formájában — egy, a miénknél sokszorosan elevebb és dolgozóbb egyházi élet sem tudja a mai társadalmi és socialp-ychologiai viszonyok miatt maradéktalanul megakadályozni (sőt egyrészt az egyformán aktív történelmi egyházak közti elmaradhatatlan versengés és surlódás, másrészt a lelkekre jó irányban tett, de abban a jó irányban nem mindig megrögzíthető éhresztő hatások indirecte még elő is mozdítják azt nézetem szerint!).

A debreceni egyházat e legújabb szekta előállásáért és fennállásáért komolyan számbajöhető felelősséggel csak akkor volna szabad terhelni, ha őt e szekta előállása a teljes megmerevülés, alvás és munkátlanság állapotában találta volna — ami nem áll —; vagy hogyha e szekta fölmerülése után nem tett volna azonnal megfelelő ellenintézkedést pásztori és belmissziói téren a veszélyeztetett pontokon — ami szintén nem áll.

Ami pedig a szekta alapítói és vezetői ellen indított rendőrbírói eljárást illeti, azt is a leghatározottabban kijelenthetem, hogy *annak földidészében a debreceni egyháznak és lelkészeinek sem közvetlenül, sem közvetve semmi része nem volt.* Midőn ez a jelenség a presbyteriumban szóba került s az egyik presbyter azt sürgette, hogy rendőri úton kellene tenni valamit a vallásalapítók ellen s ezt az egyháznak, mint ilyennek kellene kezdeni megvívnia, az egyház főjegyzője az elnökségnek, a lelkesi karnak és a jelen volt presbyterek többségének élénk helyeslése közben jelentette ki, hogy *ez az egyház méltóságán alul állana, lelki lényegével és rendeltetésével a leghatározottabban elköszönék.* Az egyes lelkészek pedig az őket e tárgyban kihallgatott rendőri közegeket nagyon nyomatékosan kérték és figyelmeztették arra, hogy a megtévedt és megtévesztett, de jóhiszemű és nem tisztátalan célzatú emberekkel szemben *ha egyáltalán fellépnek is, a lehető legenyhébb eljárást alkalmazzák.*

Hogy azonban a rendőrség az egyháztól függetlenül is föllépett és ismételten büntetőle: eljár ellenük: annak az oka nagyon egyszerű. Nagyon jól tudjuk, hogy hazánk mostani szomorú belső és külső helyzete következtében a közigazgatási és közbiztonsági közegek mennyire százszorozott éberséggel kénytelenek figyelni minden néven nevezendő olyan társadalmi megmozdulást, amely eltér a megszokott és hagyományos formáktól s az új-zerűség, vagy épp a titokzatosság jellegét viseli magán. Ez alól a vallásos jellegű mozgalmak és összefüvetek sem képezhetnek kivételt, annál kevésbé, mert ma már köztudomású, hogy a földalatti kommunista propaganda az őt jellemző abszolút lelkiismeretlenséggel, szükség es-e én a vallásosság álarcaát is sávesen magára ölti s nem egy esetben valamelyik régiebb vagy újabb szekta köpönyege alá bújva es vallásos írtaiban elrejtőzve izgat a történelmi egyházak, a társadalmi rend, a hazai és nemzetiség ellen. (Volt alkalmam tanulmányt elfogott kommunisták kihallgatásáról fölvett vizsgálói írói jegyzőkönyveket, amelyek ezt az általam egyébként is rég sejtett összefüggést a legmegdöbbenetben igazolták). Már most: semmi okom sincs eddig annak álitására, hogy a debreceni szektaalapító ifjak és híveik *tudatos* eszközei egy földalatti kommunista propagandának; de fanatikusan hirdetett felszeg nezeik egynemelyikénél fogva különösen alkalmasok arra, hogy *öntudatlanul* mégis csak elősegítsék azt a propagandát s az őket, a maga ismert mesteri módjain, forma szerint beszervezze a saját céljai szolgálatára, *a nélkül, hogy meguknak csak sejtelmük is volna róla!*

Már pedig a mi debreceni szektásaink egyáltalán nem csinálnak titk t abból, hogy ők nemcsak a fegyverfogást tartják összeférhetetlennek az igaz kereszténységgel, *de a haza és a nemzet szeretete és védelme sem fekszik a szívükön.* Amikor néhány éve a debreceni egyetemre is bevezették a kötelező testnevelést, egyedül ez a két szektaalapító ifjú (akkor még az egyetem kötelekébe tartozó orvos anhallgatók) volt az, aki az akkori rektor előtt kijelentette, hogy *ők a testnevelés órákon nem fognak résztvenni, mert azokban a militarizmus burkolt érvényesülését látják.* De egyéb itt Debrecenben közismert nyilatkozataikból is világos, hogy ők legalább is a hazához és a nemzethez való negatív érületi és gondolati viszony tekintetében nem nagyon különböznek a szélsőséges szociáldemokratáktól és a kommunistáktól, ha egyéb érületi és gondolati tekintetben világok választják is el őket egymástól.

Ily körülmények közt a rendőrség föllépése s állandóan figyelő és megtorló magatartása velük szemben nagyon is érthető. És talán a debreceni egyháznak is meg lehet bocsátani, ha nem megy oda a rendőrségnek könyörögni, hogy a szegény ártatlanokat ne bántsa. Pusztán *egyházi* érdekből mindenesetre jobb volna, ha nem bántaná őket, mert minden újabb idézési, kihallgatási, elítélési procedura s annak az újságokban való szellőztetése csak jobban szítja a lappangó tüzet és növeli a vértanúi prestige-t. De egyetemes *állami* érdekből az előbb említett okoknál fogva nagyon is meg lehet érteni, ha a rendőrség nem hajlandó az ilyen tünetekkel szemben *mai napság* a teljes passzivitás álláspontjára helyezkedni, sőt szerintem megbocsáthatatlan kötelességszegést követne el, ha arra helyezkednék.

Mindebből pedig az következik, hogy a Debreceni és egyházat szerető és érte aggódó lelkeseknek — a tisztántúli egyházkerületen kívül és belül — minden ilyen megnyilatkozását most is, a jövőben is őszinte hálával fogadjuk, de mégis kérnünk kell őket, nem Debrecennek, hanem az igazságnak az érdekében, hogy a megnyilatkozásaik alapjául szolgáló információikat igyekezzenek lehetőleg az *elsődiages* forrásokból meríteni, ami végből az illetékesek mindig kész szívvvel állanak rendelkezésre.

Mert a szeretet és az aggódó feltés esetenként, nem megfelelően tájékozva, éppúgy válhatik fájón igazságtalanná, mint a gyűlölet és a káröröm.

R. I.

## Tárca

### Áprily Lajos a Csokonai Kör ünnepi ülésén.

Mindenképpen csak helyeselhető a Csokonai Kör elnökségének az az előrelátó gondoskodása, amelye: időnként irodalmi előkelőségeket hív Debrecenben vendégül; a közönségnek valóban ünneppé válik egy-egy ilyen nap, amikor egy-egy

országos nevű író vagy költőt szemtől-szembe láthatunk, viszont így természetes alkalma nyílik annak a neves vendégnek is bepillantani Debrecen életébe.

Ezt a február 11-én tartott ünnepi ülés még vonzóbbá tett azért, hogy a vendég az elszakított Erdély fia, Erdély elszakított-ságában csodálatosan kivirult költészetének egyik főalakja: a csendes-hangú, a szelidlelkű Áprily Lajos volt. Meg is telt a városi zeneiskola terme zsúfolásig, s a hallgatóság arcára kiült, hogy itt most mindenki valami rendkívül vár. Csak fokozódott ez a várakozás dr. Pap Károly elnöki megnyitójának tudományos komoly-ságával, s amikor Konez Aurélné megcsillagtattván ismeretes megvesztegető előadóképességét, esztétikai tanulmányában megismertette a debreceni közönséggel Áprily Lajost, az emelvényre lépő költővel a hallgatóság a maga módján félreérthetetlenül éreztette, hogy már a szívébe fogadta, mielőtt még megszólalt volna. Amikor aztán megszólalt mélyzengésű hangján, a kitisztult művésziessre egyszerűsített beszédével, — a személyes hatás varázsa ráborult a hallgatóságra, s a közönség önként meghajolva az Istentől adományozott igazi tehetség nagysága előtt feszült figyelemmel szívta lelkébe a *Fegyvertelen vadász*, *Köszönet a napsugárnak*, *Levél egy festő barátomhoz*, *Rab*, *Vilmos*, *A szeptemberi fák*, *Beethoven halála*, *Ének a haldokló madárról*, *Esti dal és Szilencium* című verseit, hogy aztán a lélek legmélyéről kitörő lelkesedéssel ünnepelje a szerzőt és az előadót egy személyben, s a bánatba borult erdélyi testvért bensőségesen szívére ölelje.

Mert bánat, szomorúság szól költeményeiből a nagy lelkeknek fájdalmak által tisztult megnyilatkozásával. De mit is daloljon örömeiről az, aki otthon élte át Erdély történelmének legutóbbi évtizedét? Hogyne volna telistele fájdalommal a költőnek, a református tanárnak a szíve, amikor az erdélyi egyházkerület hét testvér kollégiuma a fojtó kéz alatt szemeláttára egymásután sorvad el, amikor már arról kell beszélni, hogy a Bethlen Gábor fejedelmi kollégiuma, országos hírű főiskolája négyosztályos gimnáziummá zsugorodjék össze?

E fájó gondolatok közt is felemelő az a tudat, hogy ime a református kollégiumok, mint annyiszor és annyiszor, megint neveltek, adtak a magyarságnak valakit, aki a sorstól olyan kegyetlenül sujtott erdélyi testvéreinknek az emberi lélek nemességét, mélyről hozott szépségeit a költői művészet legújabb eszközeivel énekli, aki megint a kollégiumainkból indulva teljesít nemzeti missziót.

Áprily Lajos költői név. Valódi nevén: Jékely Lajos, aki a kolozsvári református kollégiumban nevelkedett, most ott tanár, de sokáig a nagyenyedi Bethlen kollégium tanára volt, s innen van, hogy költeményeinek személyei, motívumai igen gyakran Enyedre szállnak vissza.

Áprily Lajos útja Csonka-Magyarországon az osztatlan magyar nemzetnek szólt, mint ahogy költésze is közös nemzeti kincs. Mégis a kálvinista Rómának meg kellett éreznie, hogy neki nem idegen a Csokonai Kör vendége, hogy Áprily Lajos

ünneplése valójában a kálvinista szellem újabb diadala, amit külsőleg is jelzett a magyarországi látogatás útvonala: Budapesten Ravasz püspök — Debrecen — Sárospatak. A kálvinista szellem újabb diadala már csupán abban is, hogy az egyik református kollégium tanára emelkedett a nemzet szellemi nagyságainak sorába.

Hálás lehet Debrecen közönsége ez ünnepi alkalomért a Csokonai Kör elnökségének, továbbá Szondy Györgynek, a költő meghitt barátjának.

Dr. Bartha Károly.

## Közélet

### Sokakról.

Kedves Keresztyén Testvéreim!

Szeretettel kérek benneteket, hogy most egy kicsit, ameddig ezt a kis írásomat olvassátok, gondoljátok el lélekben azt, hogy most családon körülöttem vagytok s úgy szeretetteljes *bizalmas* beszélgetésben halljátok tőlem a következőket: Ma névnapom alkalmával egyik volt tanoncom tette tiszteletét. Elkerdezgettem állapotát, kis kömives iparos, van egy kis háza, van *nyolc* élő gyermeke, mind otthon, a legöregebb lány varrogat szegénysorsú csaádok részére; a legkisebb 3 éves, mind egészséges, mind éhes, így naponta 10 éhező száj az asztal körül. Elbeszélgettünk földi dolgainkról, az asztali pótlékról, ami nincs. Ha nem is adnak stb. családi pótlékról, ami nincs. Ha nem is adnak segélyt, mondja, még ha a rendes adót meg is kell fizetni, még nem volna baj, de legalább annak a rossz lánynak (óh, nem rossz, minden gyermeke jó, csak szőlásmód) hagynák meg a mi kicsit keres, ne zaklatná forgalmi adó és munkas kereseti adófizetéssel; aztán engem is (már mint ötlet) szinte ne zaklatná kereseti és forgalmi adófizetéssel, nagyon, nagyon kellene a gyermekeim ruházatára.

Egy másik eset; néhány évvel ezelőtt történt, Budapest külső részén, egy *nyolc* gyermekes anya egyik ovodában kért, rímázkodott, hogy a lakásért elvégezze a segítő dadaságot, melyre a óvónő is, a felügyelő is jó akaró szíveséggel felvette volna, ismerve, hogy szíves szolgálatot kaptak volna, de a Szabályzat azt tartotta, hogy négynél több gyermeküt nem fogdhatnak fel; tehát miért van olyan sok gyermek? Harmadik eset; az elmúlt év folyamán bejött hozzám egy ízben — pedig hány-zor jön? — egy fiatalabb anya, kis szoptatós gyermeke a hátán volt bepakolva, csak úgy kukucsme kélt ki, mint kis m. dár a fészkből; kiszolgáltam, de ki is kérdezgettem. Egyik földbírókosnál szolgálnak, ha szükségletök van, így jön be a városba, 6, mondhat kis gyermeke van, ezt a legkisebbet hozni kell magával; a többi addig kint játszik. Láttam sokszor kint a gyermek-k növekedő életét. Azok is ennek a hazának gyermekei, majd munkásai és még ki tudja mivé válnak.

Ezek után gondolkozzunk Keresztyén Testvéreim, gondolkozzunk azon, hogy hány-szor lehet

olvasni hirdetésben, hogy alkalmazásba felfogadnak, de csak *gyermektelen házaspárt*. Tehát miért van a kenyér után küzdőnek csak egy gyermeke is. Mert már az egy miatt sem kaphatja meg azt a szerény kenyérkereseti foglalkozást sem. Hat ilyen hirdetést meg törvényhozással is be kellene tiltani. Annál szomorúbb, hogy még egyházi lapban is jelenik meg ilyen hirdetés. Keresztyén Testvéreim, ilyen legalább egyházi lapba többet közzé ne tegyetek.

Mind ezek után Keresztyén Testvéreim nagyon kérlek benneteket, hogy most már ne csak az *egykéről* tanács-kozzatok, hanem a *Sokakról* is, hogy miként lehetne legalább türethetőbbé tenni a sok gyermekes apának az életet? S valahogy szebbé a sok gyermekes anyának a családi szent gondjait, mert a sok gyermekes apa és anya az igazi nemzeti úr és nemzeti asszony. Tehát minél nagyobb a család, annál nagyobb anyagi és erkölcsi támogatásban kellene részesíteni. Keresztyén Testvéreim! akit az Úr arra méltatott, hogy társadalmi, intézményi, sőt törvényhozói úton is tehet valamit a nagyszámú gyermekes családok ügyében, úgy tegyetek meg szent kötelességeket a *Sokakért* is.

A háborús idő alatt, mint segélyző bizottsági tag, százszámra látogaltam meg a szegénysorsú családokat s hány helyen találtam 4—6—8, sőt találtam 9 apró gyermeket is egy fészekben, de sok anyai könny várta a leörlést.

Ha majd a sok gyermekes apa — társadalmi osztálykülönbség nélkül — mert sok gyermeke van, közfigyelembe és közmegebecsülésben részesül; ha majd a sok gyermekes anya — minden külső megjeenéstől eltekintve — de csak azért a sok anyai fájdalomért és sok virrasztásért méltó köztiszteltetésben részesül; talán akkor még az *egykések* is meggondolnák tetteiket.

Szeretettel köszönt benneteket.

Ker. testvéretek:  
**Horváth bácsi.**

## Külföld

**Egy francia róm. katolikus statisztikus** megállapításai szerint a róm. katolikus egyháznak a földtekén 304 millió híve van, akiket 1066 latin és 92 görög (vagy egyéb keleti) szertartású püspökségben kormányoznak, amíg a pogánymisszió területén 306 apostoli vikáriátus (illetőleg prefektura) működik. — A római katolikus papok száma 312,000 (ebből 200,324 Európában), ami, ha igaz, nagy szó, mert azt jelenti, hogy majdnem minden ezer lélekre jut egy pap. Ez, amint tudjuk, legalább is olyan helyeken, ahol a róm. katolikusok kisebbségben vannak más ker. hitvallású tömegek között, valóban így is van és az egyik főmagyarázata a római katolikus egyház kétségtelen sikereinek. — *Ugyanezen* statisztikus elismerése szerint a föld görög-keleti keresztyéneinek száma 157 millió, a protestánsoké pedig 212

millió, az összes *nem római* keresztyéneké tehát 363 millió, vagyis a rómaiakkal szemben jókora többség. Ez a pusztán statisztikai tény olyanforma, kissé tréfásnak is mondható színben tünteti föl a legújabb pápai encyklika visszatérési követelődéseit az „eretnekekkel“ és a „szakadárokkal“ szemben, mint hogyha egy szép napon a (gyarmatok nélkül) angol királyság állana elő azzal a dörgedelmes követeléssel, hogy az Északamerikai Egyesült Államok és óriási tömegű népük — amelyek tudvalevőleg 250 évvel ezelőtt Angolországból szakadtak ki — térjenek vissza a hatalma alá! *ri.*

**Spanyolországban** még mindig börtönben ül az az evangéliumi meggyőződésű derék hitves és családanya, a madridi Padin Carmen asszony, akit azért ítéltek el 1000 peseta pénzbírságra és 2 évi börtönre, mert egy társaságban — a Biblia alapján, de a pápista Mária-dogma ellenére — úgy nyilatkozott, hogy Mária-nak Jezuson kívül volt több gyermeke is. Még eddig hiába volt az érdekében mindenféle kegyelemkérés, holott amióta őt bebörtönözték, a sajtóvétség miatt bebörtönözöttek már igen széleskörű amnesztiában részesültek. Ez egyébként teljesen talál annak az országnak a lelki képéhez, ahol a győztes toreadorok ruhadarabjait, amint az pl. legutóbb Zaragozában történt, Mária-nak ajánlják föl s azután mint szentelt tárgyat, közszemlére teszik ki. *ri.*

## Irodalom

**Megjelent a Református Almanach**, Dr. Sebestyén Jenő szerkesztésében megjelent a Református Almanach 1928. évre szóló kötete, amelynek kiváló tartalmából külön is kiemeljük a múlt egyházi év történetéről szóló cikket (dr. Patay Pál), továbbá dr. Ravasz László, Szász Károly, dr. Vass Vince, Harsányi István, Komáromi János, B. Pap István, dr. Matolcsy Sándor, Császár Elemér, Hamar István, dr. Gesztelyi Nagy László, dr. Szabó Aladár, Marton János, Varga Sándor, dr. Nagy Sándor, Baráth József, Vincze Géza, Kozma Andor rendkívül érdekes tárgyú, kitünő írásait. Az Almanachot igen érdekessé teszi ezenfelül a benne található református névtár (valamennyi egyházközségünk legszükségesebb adataival). Az Almanach ára 4 P 50 f s bármelyik református könyvkereskedésben megszerezhető, de megrendelhető: Sylvester könyvkereskedés, Tahitótfalu címen is. Azoknak, akik a Kálvinista Szemlére félévre 5 pengővel előfizetnek (a Szemle kiadóhivatala Budapest, VIII., Múzeumkörút 10. II. em. 12.) ajándéku küldi meg az Almanachot. A kötet kiállítása finom és izlées; cikkeink nagyrésze kiválóan tartalmas, helyénvaló, talpraesett; az egész kiadvány hézagpótló nagy érték, amelynek minden intelligens református családhoz be kellene jutnia. Evégből azonban, tehát a lehető legnagyobb siker érdekében kívánatos 1. hogy korábban megjelenjék; 2. hogy az elmúlt év kiemelkedő egyházi eseményei alaposabban és terjedelmesebben legyenek méltatva benne (pl. a a presbyteri világszövetség konferenciájáról külön

cikknek kellene szólnia!); 3. hogy lehetőleg minél több cikke foglalozzék református egyházi intézményeink, iskoláink ismertetésével, (de *nem* a hirdetések közt, ahol most pl. a Skót Misszió ismertetése olvasható, a Gellértszállóéval egy lapon!) és az elszakított magyar reformátusság helyzetével; 4. hogy szépirodalmi részében *csak* elsőrangúat nyújtson; 5. hogy legyen benne legalább egy-két aktuális és sikerült kép; 6. hogy a névtári része legyen minél kimerítőbb és pontosabb. Egyébként a legnagyobb örömmel üdvözljük és ajánljuk.

ri.

**Előfizetési felhívás keresztyén szellemű ifjúsági szindarabra.** Csukás Endre drávaszabolcsi református lelkész „Lehullott a regő nyárfa ezüst színű levele” címen háromfelvonásos szindarabot írt, mely minden ízében keresztyén szellemű és előadásra kiválóan alkalmas. A darab 1919-es ellenforradalom idejében játszák, szemléltetve a kommunizmus elleni küzdelmet. Előfizetése és előadási joga 10 pengő, melyért tíz példányszöveget küld a Keresztyén Ifjúsági Egyesületek Nemzeti Szövetsége, Budapest, IX. Üllői-út 29. II.

„A református ifjú” címen nagyjelentőségű könyv jelenik meg, melynek tartalma a következő: I. *Az élet alapjai.* Miért vagy református? Ki az igazi református? A bibliaolvasás. A Csendes óra. A református élet szépségei. II. *Anyag és eszközök.* A jellem. Az akarat. A vízcsepp és a kö. Nem! Királyi lelkek. Kőszáll vagy polyva. Szolgálat. Minden szentnek magafelé hajlik a keze. A magad türe. Nagyképűség. Tekintély tisztellete. Örízője vagyok-e? A szegény asszony két filére. Az idő. A pénz. Mit ér a szavad? A nyelv bűnei. Bizony Isten! Már a bajszok is ütözik! Tiszta élet. A szemét uszik a víz színén. Rossz társaság. Ha mindenki a kútba ugrik. Juj, de ideges vagyok! III. *Óthonról, hazáig.* Szüleink. Kedves Szüleim. A Janesi meg a Kati. Hát a Julesa? Az iskola. A tanító. Diáktársak. Hogyan tanulj? A műhely. A gyár. A bolt. A föld. A mester. A segéd úr. Az én várom. A barátom. A sport. A játék. A pihe-nés. A jó fiú. Két kezéd munkája. Hogy kezdődik a lopás. A lejtőn. A bukás. Hitetlenek. Öngyíkosok. Életmentés. Aki a kezdet fogja. IV. *Künn az élet országútján.* A társaság. A társadalmi szokások. Étkezés. Öltözködés. A gazdaság veszélyei. A szegénység kísértései. Könyveid. Mit és hogyan olvass? Tiltott könyvek. Ujságolvasás. Szórakozások. Stux úr! Dr. Csibuk. Száraz, vagy nedves. A kártya. Fiatalság. Bolondság. Egészség. Kitől kérj tanácsot? V. *Hegyen épült város.* Világnézetek küszöbén. A kálvinista világnézet. Református öntudat. A tulajdonos. A könyvet Szalonnás János faddi református lelkész kitűnő ifjúsági írónk írja és reá előfizetéseket gyűjtünk, hogy így is jobban lehetővé tegyük mennél olosabb áron terjesztését e munkának. Március 15-ig lehet 3 pengő kedvezményes áron előfizetni, március 15 után kb. negyven százalékkal lesz drágább a könyv. Minden református lelkészt és tanítót kérünk, hogy diákok, cserkészek, levették között gyűjtsünk előfizetéseket. Aki tíz előfizetőt

gyűjt, annak egy ajándékpéldányt juttatunk. Évek óta nagy szükségét éreznék azok, akik a református ifjúsággal foglaloznak egy ilyen könyv után. Az előfizetéseket küldendők e címre: Töltéssy Zoltan KIE. nemzeti titkár, Budapest, IX. Üllői-út 29. II.

## Halottaink

### Ferencz József

Erdély és a földteke egyetlen unitárius püspöke, életének 93 ik esztendejében Kolozsváron meghalt. Az összeomlott Nagy-Magyarországnak egyik legnemesebb emberi értékét gyászolja benne nemesak a saját kicsiny egyháza, hanem minden magyar ember, aki az 1918 előtti multban már látva és gondolkozva élt benne. Jelleműztasága, puritán egyszerűsége, nagy tudása, széles látóköre, legkésőbbi vénségéig megőrzött lelki frissesége és munkaszeretete ismertté és tiszteltté tette nevét e hazában mindenütt s annak határain messze túl. Az unitarizmusnak Isten a keresztyéni vallásos tartalom szegénységéért kárpótlásul a tisztaság és szolid emberei és magyar jellemek szokatlanul nagy számát adta s ezek között vezéri helyen tündöklött ez a nagy püspökük, akinek csodálatos próbatartás és csodálatos vizasztalás jutott osztályrészül: 1835-ben születvén. 1859-ben választatván meg theologiai tanárrá és 1876-ban püspökké (de úgy, hogy theologiai tanárságát is évtizedeken át megtartotta!), *kétszer* láthatta meg hazája összeomlását és *kétszer*, másodízben utólsó lehelletéig, dolgozhatott annak, illetőleg nemzetének erkölcsi fölemelésén. Amit ő és egyháza, előkelő angol és amerikai hitrokoni összeköttetések fölhasználásával, a román uralom alá került erdélyi magyarságért az 1918 utáni legszomorúbb napokban és években tettek, az a történelem örök emlékezetére és minden jó magyar ember szívbéli hálájára méltó. „Nyugodjék: méltóbb napi munkát nem végzett nála senki sem!” (ri.)

**Lengyel Elza**, a debreceni református leánynevelőintézet elemi iskolájának nyugalmazott igazgatótanítónője február 15-én délelőtt az uccán összeesett s a klinikára szállítva meghalt. Nagybuzgóságú, eredményes működésű, hitű munkása volt anyaszentegyházunknak.

**Apostol Bertalan** szirmai lelkész 70 éves korában, lekipásztorkodásának 48-ik évében, hosszas szenvedés után elhunyt. Özvegye, négy gyermeke gyászolja. Az Úr kötözte be a megsebzett szíveket.

**Fekete Gyula** nyug. böcsi lelkész, Borsod vármegye törvényhatósági bizottságának tagja, 68

éves korában elhunyt. Nagy hűséggel szolgálta gyülekezetét, hűségesen forgatta a reabizott talentumokat. Áldott legyen emlékezete!

**Kalmár Ignác** ny. református tanító, a debreceni egyház volt presbitere, életének 68-ik, boldog házasságának 48-ik évében, folyó hó 22-én, reggel 7 órakor, hosszú szenvedés után visszaadta lelkét Teremtőjének. Felesége, gyermekei, nagyszámú rokonsága gyászolják.

**Meskó János** nyug. református tanító elhunyt. Évtizedeken át volt a szürtei református egyház buzgó tanítója. Az Úr vigasztalja meg hátrahagyott szeretteit.

## Különfelek

**A debreceni református egyház lelkésztestülete** február 20-án d. u. 6 órakor tartotta rendes havi értekezletét az egyház tanácsstermében. Ez alkalommal Uray Sándor moderátor tartott bibliamagyarozatot, melynek végén meleg szavakkal búcsúzott el a lelkésztestület nevében Makay Lajos nyugodalomba vonuló vallásitanító-lelkésztől. Ezután Papp Imre vt. lelkész vett búcsút a távozó Makay Lajostól a vallásoktató lelkészek nevében, melyre Makay Lajos meghatottan válaszolt. Előadást tartott ez alkalommal dr. Revész Imre „Az egyház-fegyelemről”, melyet a halgatóság mély figyelemmel kísért mindvégig.

**A debreceni református vallásoktató lelkésztestület.** február 21-én d. u. 6 órakor a Kollégium dísz termében szülői értekezletet tartott, igen nagy érdeklődés mellett.

**A pécsi református egyház** meleg ünnepelésben részesítette te szeretett lelkészét, Nyári Pált, lelkészi szolgálatára 25-ik évfordulója alkalmából.

**Lelkészmeghívas.** Az amaci református gyülekezet S ető Pal adorjani lelkészt hívta meg pásztorául. Isten áldása legyen a gyülekezeten és pásztoron egyaránt.

**Első kerületi evangélikus keresztyén ifjúsági egyesületi konferencia 1928 március hó 29-től április hó 1-8-ig Sarszentlőrincen.** Az első kerületi evangélikus keresztyén ifjúsági egyesületi konferencia rendezőjétől kapjuk a hírt, hogy a konferencia megtartásának időpontja főként az előadó lelkészek nagyheti elfoglaltságára való tekintettel néhány nappal előbbre tétetett az általunk a multkor közölt határonál. Ezek szerint a konferencia március hó 29-én reggel kezdődik és végződik április hó 1-én, Virágvasárnapon este. Érkezés Nagydorog vasúti állomásra március 28-án délután, visszaindulás április 2-án reggel. Részvételi díj lakás és élelmezéssel együtt 8 pengő. Jelentkezni Abaffy Gyula ev. országos titkár címen kell (Budapest, VII. Gyarmat u. 106.) 3 pengő előzetes beküldése kapcsán legkésőbb március hó 15-ig. A konferencia részletes meghívói a napokban küldetnek szét. Az előadások magyar és német nyelven fognak tartatni.

**A Kiskunhalasi Protestáns Nőszövetség** február 23-án a város háza közgyűlési termében szeretetvendégséget rendezett. Ekkor került bemutatásra az az érdekes harmónium is, melyet az egyház a polgári iskola számára szerzett.

**A Kossuth uccal református Nőegyesületben** szépen sikerült összejövetel volt február hó 22-én délután 5 órakor. Bibliát magyarázott Baja Mihály lelkész.

**Tanulmányút Németországba.** A Keresztyén Ifjúsági Egyesületek Szövetsége és a Soli Deo Gloria Szövetség diákok és fiatal emberek részére március 29 és április 5 között tanulmányútát rendeznek Németországba. A tanulmányút Budapestről március 29-én csütörtök reggel indul a bécsi gyorsvonattal. Meglátogatja Bécsét, Salzburgot, Münchent, annak vitághírű muzeumait és könyvtárait, onnan Stuttgart következnek mint a legszebb német ifjúsági egyesületi munka székhelye. Következő állomás a középkori Németország legszebb városa: Nürnberg. Visszaérkezés Budapestre április 5-én reggel. Részvételi díja fiatal embereknek 115 pengő, kivételesen diáklányok is résztvehetnek. Részvételi díjuk 135 pengő. A résztvevők létszáma 20. A részvételi díjban bentfoglaltatik az útiköltség (Budapesttől Budapestig) étkezés, szállás és vizum. A tanulmányút hossza 1950 km. Jelentkezni lehet március 15-ig. Az út evél és 20 pengő jelentkezési díj beküldésével diákok a Soli Deo Gloria Szövetség címen (Budapest Kalvin-tér 7. II. 15.), nem diákok KIE Szövetség címen. (Budapest, Üllői út 29. II.)

**Szabolcsbákai lelkészbeiktatás.** Fényes külsőségek közt iktatta be, illetve vitte otthonába e hó 12-én új lelképásztorát, Csernyi Zoltán a szabolcsbákai református gyülekezet. A beiktatást nt. Kovács Lajos esperes végezte. Beiktatás után az ünnepelt 80 teritekes közebedet adott, amelyen az egész környék intelligenciája résztvett.

**A Soli Deo Gloria Szövetség** hétfő esti összejövetelein február 27 és április 23 között a következők adnak elő Biczó András tanár: „Néhány szó a Biblia illusztrálásáról.” Dr. Kovács J. István theol. ig.: „A Szentszékhez való viszonyunk.” Berkes József református lelkész: „Okultizmus, spiritizmus.” Szabó Imre református lelkész: „Cognitio Dei, Cognitio Hominis.” Dr. uzoni Zayzon Sándor tanár: „Ifjúságunk és az irodalom.” Buday Gergely tanár: „Theosofia és anthroposofia.” Dr. Patay Pál tanár: „Beszámoló olaszországi tanulmányútról.” Az előadások helye: Budapest. VIII. Múzeum körút 10. II. 12.

**Cegléden** a nemrég lezajlott hatalmas református diak-konferencia után Hegyi Sándor vallásitanító lelkész vezetésével megindult a református keresztyén ifjúsági egyesület, számára az egyház bérel helyiséget. Diógyőrben is megkezdődött a munka Komjáthy József lelkész vezetésével. Makón jól sikerült szeretetvendégséget tartott az ifjúsági egyesület, melynek bevételébe 180 pengő volt. A zuglói ifjúsági egyesület is jól sikerült ünnepélyt rendezett, melynek bevételéből 60 pengőt juttatott az országos központ munkájára javára.

**A Templomegyesület Bethlen estélye** március 3-án lesz. Debrecen város társadalma a közeli napokban, március hó 3-án. — maga között fogja tisztelhetni gróf Bethlen István miniszterelnökünk nejét, Bethlen Margit grófnőt, a kiváló írónőt egy ünnepélyes felolvasás keretében. A felolvasó estély az Arany Bika dísztermében megy végbe. Az előadásra 6 személyes nagypaholy ára 25 pengő; a 4 személyesé 20 pengő; erkélyjegy 2 P. Földszinten az I—V. sor 5 pengő; V—XV. sorig 4 pengő; XVI. sortól 3 P. Állóhely 1 pengő.

**Új református főgondnok.** Báró Sztrényi József vbtt. ny. minisztert választotta főgondnokul a rákosszentmihályi-sashalmi református egyház. Az új főgondnokot szép ünnepély keretében iktatták be tisztségébe.

**A Csokonai-Kör** ötvenéves író jubileuma alkalmából vendégül látta a híres mesemondót, Benedek Eleket és a vendég részvételével február 24-én este 8 órakor a Városi Zeneiskola hangversenytermében irodalmi felolvasó ülést rendezett. Elnöki megnyitót dr. Pap Károly egyetemi tanár, a kör elnöke mondott. Keresztessy Mária Dóczy-intézeti növendék Péterffy László: „Elek nagyapóhoz“ című versét szavalta el. Szondy György tanár „Faültető ember“ címen tartott érdekes felolvasást, míg a Városi Dalegylet megnyitó és befejező szám gyanánt egy-egy dalt énekelt.

**Uray Sándor előadása a Templomegyesületben.** A Kálvinisták Templomegyesületének vallásos szakcsoportja pénteken február 24-én d. u. 6 órakor a Kollégium dísztermében vallásos délutánt rendezett. Előadást tartott Uray Sándor lelkész. Előadásának címe a „Szepták“ volt.

**Hajdúszoboszlón** vallásos délután volt február 19-én d. u. fél 4 órakor az iskola emeleti nagyszobájában. Közének után imádkozott Demjén Ferenc felkúsztor, bibliát magyarázott Szabó Gyula segédlelkész. A vallásos délután műsorát még szavaltok és énekszámok tették változatossá.

**A Magyar Protestáns Irodalmi Társaság** Baja Mihály debreceni lelkészt, az irodalmi és művészeti szakosztály rendes tagjává választotta. Ugyane szakosztály választotta rendes tagjául a Debrecenben legutóbb ünnepelt Áprily Lajos erdélyi költőt, valamint a Debrecenben is ismert költők közül Gyökössy Endrét, Madai Gyulát és Muraközy Gyulát.

**Lelkészbelktatás.** Mikesport amerikai város független magyar egyháza a napokban iktatta be lelkészi állásába Daróczy Sándor lelkészt. A beiktatást Sebestyén Endre esperes végezte.

**A debreceni református egyház** február hó 24-ik napján, pénteken délután 3 órakor az egyház tanácstermében presbyteri gyűlést tartott, ez alkalommal került tárgyalás alá az új egyházzrési szervezeti szabályzat, melyet a presbitérium csekely módosítással elfogadott.

**Anyák Iskolája.** A Magyar Asszonyok Nemzeti Szövetsége debreceni fiókjá ez évben is megrendezi az „Anyák iskoláját“. Az előadássorozat február 24-én kezdődött. Martinek Ferencné, a MANSZ. egyik alelnöknője tartott megnyitó előadást, melyben a sorozatot ismertette. Utána dr. Mitrovits Gyula egyetemi tanár „A nevelés lehetőségei“ címen értekezett.

**A Hittanszaki Önképző Társulat** a 4. sz. theologiai tantermet dr. Erdős József tanteremnek nevezte el, hogy nyugalomba vonult szeretett professzorának örök emléket állítson. A 2. sz. tantermet pedig boldog emlékeztű Sass Béla emlékére a Társulat az ő nevére nevezte el. A termék elnevezésének jóváhagyása végett az indítvány az egyházkerület elé kerül.

**A KIE. otthonban** február 21-én este fél 8-tól fél 9-ig Sipos Imre lelkész „Embersors“ címmel tartott előadást.

**A Vitézi Rend** vitéz Komáromy János lovassági református lelkészt bizta meg azzal, hogy a newyorki Kossuth-szobor leleplezésén képviselje a vitézi rendet.

**A kfsráti református gyülekezet** szép ünnepség keretében iktatta be lelkészi állásába új lelkészt, Gönczi Pált.

**Orgonaszentelés Órszentmiklóson.** A napokban szentelte fel az órszentmiklósi gyülekezet újonnan beszerzett szép orgonáját. Imádkozott ez alkalommal Öry Lajos helybeli lelkész. Az ünnepély szépségét emelte az órszentmiklósi vegyes és férfi énekkarok éneke.

**A második református nagygyűlés** május 19—20. napjain lesz Budapesten. Az előadások tárgyát „Nemzeti és egyházi újjászületésünk“ képezi.

**A bakonyszentkirályi—cseszneki református gyülekezet** Szalóky Béla segédlelkészt választotta meg pásztorául nagy szótöbbséggel.

**A budapesti református vallásoktatótötestület** február 9-én tartotta módszeres értekezletét Budai Gergey theol. m. tanár elnöke alatt. Értekezést tartott Árokháty Béla „Bibliai történetek tanítása“ címmel.

**A Hitvédelmi szakosztály** február 17-én tartotta rendes heti összejövetelét a Kollégium dísztermében. Ez alkalommal előadást tartott Hegedüs Kálmán segédlelkész Krisztus személyiségéről.

**A vámospércsi református énekkar** febr. 19-én este 6 órakor műsoros estélyt rendezett igen szép sikerrel.

**Mezőgyánban** a református egyház folyó hó 12-én vallásos estélyt tartott, melyen Tatár Balázs nv. tankerületi főigazgató, egyházmegyei tanácsbíró „Öntudatos kálvinista” címmel magas szárnyalású és nagytetszéssel fogadott előadást tartott. Ezen kívül igen gazdag műsor volt, több szavalattal, előadással, felolvasással és magán énekkel, melyeket a nagyszámú közönség mindvégig áhitatos figyelemmel és érdeklődéssel hallgatott. A vallásos estélyeket november 1-től minden második vasárnap este tartja a rendezőség.

**Tanulmányút Olaszországba!** 1928. húsvétkor a budapesti KIE tanulmányi-kirándulást rendez Olaszországba. A tanulmányúton résztvevők me tekintintik: Firenze, Velence, Bologna, Róma, Ancona, Fiume városokat és azok építő, képzőművészeti stb. nevezetességeit. Hosszabb-rövidebb ideig tartózkodnak a tanulmányút alatt érintett városokban és a tengerparton. Indulás Budapestről március 31-én, visszaérkezés Budapestre április 12-én. Vidéki legalább 10 személynél nagyobb csoport részére Budapestre és vissza a lakóhelyig vasútkedvezményt szerzünk, ha ezt az illető csoport a jelentkezéskor kéri. Költség személyenként 150 pengő, melynek ellenében gondoskodunk a résztvevők vezetéséről, gyorsvonati utazásáról, továbbá jó elszállásolásáról. Akik közös élelmezésben akarnak résztvenni, még 60 pengőt fizetnek. Étekezés naponta háromszor, kivéve a vonaton tartózkodási időt. A tanulmányúton résztvehetnek mindazok, kik szabályszerűen jelentkeznek, útlevelüket a határidőig (vizumszerzés végett) beküldik. Jelentkezni a budapesti KIE titkárságánál kell (Budapest, VIII., Főherceg Sándor uca 28. I.) Jelentkezés alkalmával közlendő: név, pontos cím, foglalkozás és beküldendő 10 pengő. Jelentkezési határidő 1928 március 15.

**Vallásos estély volt** február 19-én délután 5 órakor az ispotályi templomban. Bibliát olvasott és imádkozott Farkas Pál. Predikált Nagy Sándor segédlelkész. felolvasást tartott Molnár Ferenc lelkész.

**A mezőtúri áll. leánygimnázium** ref. növendékeinek „Lorántffy Zsuzsanna kör”-e február 5-én előadást rendezett, tavaly alapított református színezetű könyvtára gyarapítására. Az intézet hatalmas tornatermét nagy közönség lepte el, úgy, hogy a későn jövők már kiszorultak, még állóhelyek sem jutván nekik. Belépti díjat nem szedünk, önkéntes adományokból 200 pengő gyűlt

össze. Tavaly rendeztük az első ilyen ünnepélyt, melynek evangéliumi s építő műsora annyira megragadta az embereket, hogy ez idén már betekkel előbb készültek ünnepélyünkre (ez magyarázza meg, hogy a tavalyi 150 pengővel szemben, az idén 200 gyűlt össze). A műsor a következő volt: „Légy éber” című evangéliumi éneket ref. leánykarunk adta elő. Szavaltak: Csatáry Ilona I. és Mezey Magda VIII. o. t. „A két nővér” egyfelvonásos színdarabot előadták a növendékek. — „A magyar leányélet lehetőségei” címen előadást tartott: Szíjj József leánygimn. hitoktató. Fölmutatta a XVI. század asszony- és leánytípusait, kiknek egyszerűség, hazafiasság, vallásosság volt a főjellemvonásuk. Ezzel a típussal szembeállította a ma uralkodó női típusokat. S végeredményben arra a meggyőződésre jutott, hogy a mohácsi sirba azért is nem halt bele a nemzet, mert asszonyai hívők és magyarok voltak, igazi asszonyok és nem divatpávák. Trianonból is csak úgy lesz feltámadás, ha a ma női nemzedéke követi a XVI. század asszonyait az egyszerűségben, a nemzeti érzékben és Krisztushoz való ragaszkodásban. Beszéde után egy kis irándarabot adtak elő a kis leányok, melynek címe: „Mult és jelen”. Végül Csont Irma VI. o. t. zongorázott. Az estély nagy sikere az alig két éve alapított 250 kötetből álló könyvtárat most újabakkal gyarapítja.

Sz. J.

**Üdülők és táborhelyek** alkalmas helyet keresünk Balatonparton vagy Duna mentén. Másodsorban jönnek tekintetbe csonka Magyarországnak azok a természeti szépségei, melynek közelében nincs fürdő-re alkalmas víz. Lelkész és tanító urakat kérjük ajánljanak alkalmas területet, amely konferenciái központ lévén majd, nagy hatással lehet gyülekezetünk életére. Minden ajánlást előre is hálásan köszön Töltéssy Zoltán református lelkész Budapest, IX. Üllői-út 29. II. emelet.

A szerkesztésért és kiadásért felelős a laptulajdonos:

**Dr. KUN BÉLA.**

Postatakarékpénztári csekk száma 143.916.

**Haszonbérbeadás.**

Tiszadada község határában fekvő, a debreceni református kollégium tulajdonát képező két birtok 753 és 1265 kat. hold területtel 1928 március 20-ig beadandó zárt ajánlatok alapján meg-

**KUN JÓZSEF** Resműves és n.űköszörűs Debrecen, Szechenyi-utca 1. sz.

tartandó versenyfárgyaláson 12 évre haszonbérbe fog adatni. A pályázati feltételeket a személyesen jelentkezőknek, megállapított díj ellenében kiadja a kollégium gazdasági hivatala. Ezt a hírt azzal a kérésrel közöljük lapunkban, hogy a nt. lelkész urak azokat, akikről feltehetik, hogy a bérbevételre reflektálnak, méltóztassanak erről értesíteni.

3-3.

### Schuller Sámuel

szobafestő, mázó és tapétázó mester  
Debrecen, Simonffy u. 25. Telefon 806.

### Templomfestést vállal.

Költségvetés díjtalan.

*Szép és jó munkáért ezüst éremmel kitüntetve.*

### Lelkész és Tanító urak!

Tekintettel a mai nehéz anyagi viszonyokra, az eddigi 6 havi hitel helyett

**12 havi részletfizetés mellett**  
készítik

**papi és polgári öltönyöket, palástokat,**  
női szabóságomban kosztümöket, felöltöket és  
mindennemű női ruhákat a legizlesebb kivitelben,  
**jutányos árak mellett.**

### TEGDES JÁNOS

női és férfi szabó Debrecen, Péterfia-u. 42. sz.

A szakértő biztonságával vásárolhat mindenki

### Kardos László

vászon-, fehérneműek és kelengye üzletében  
Debrecen, Kossuth u. 9. Alapítva 1931. évben.

### Legnagyobb vászonüzlet!

Jó minőség! Szabott árak! Nagy választék!

## SZÁNTÓ JOZSEF

papi-, úri- és egyenruhakészítő szabó-cég

**Hódmezővásárhely, Fő-tér (saját ház).**

Számos elismerőlevél művészi, jó munkáért.  
Éremkitüntetések különböző kiállításokról.

**Legcélsebb ajándék lelkész urak részére a palást.**

REV. SÁMUEL HORVÁTH  
416 TENTH AVE., BOX 448  
HOMESTEAD, PA.

1928. jan. 4.  
AMERIKA.

*Igen tisztelt Szántó úr!*

A Brownsvillei egyház nőegylete általam küldi el a megrendelt palást árát, hogy az meglepetés legyen lelkészüknek. Kérem, hogy a rendelést haladéktalanul megküldeni méltó tassel a brownsvillei lelkész címére:

Rev. Barnabás Dienes,  
307 Spring Str. Brownsville, Pa.  
U. S. of America.

Kiváló tisztelettel:  
HORVÁTH SÁMUEL.

REV. GEZA KOROCZ  
180 HOME AVENUE  
TRENTON N. J.  
U. S. A.  
AMERIKA.

*Igen tisztelt Szántó úr!*

A trentoni magyar református egyház presbitériumának megbízásából az alábbi kéréssel fordulok Önhöz.

A külön papíron feljegyzett méretek szerint sziveskedjék az én részemre egy rövid papi tógát övvel; egy palástot, valamint egy nadrágot és egy papi fűveget készíteni s a darabokat lehetőleg március 10-ikéig utánvétellel megküldeni a fenti címre.

Előlegét nem küldünk, mert nem ismerjük az árakat. Arra kérem Önt, hogy a levél vétele után, sziveskedjék azonnal munkába adni a megrendelést s azonnal megírni, hogy mibe kerülnek a megrendelt darabok, hogy a megérkezéskor már tisztában legyünk azzal is, hogy mennyi vámot kell fizetnünk. Egyházműről csak annyit írhatok, hogy ez magyar Amerikának legnagyobb egyházközsége s a híveimnek az az óhaj-tása, hogy a március 15-iki newyorki Kossuth-szobor leleplezése már az Ön által küldött díszes papíruhában jelenhessen meg.

Amint a méretekről látni méltóztatik, elég testes ember vagyok. Ide csatolok egy fényképet is.

Megjegyzem, hogy a méretek inch szerint vannak, épen azért ide csatolok egy amerikai mérőszalagot is s erről majd Ön lemérheti centiméterrel a szükséges adatokat.

Abban az édes reményességben, hogy a ruhákat minél hamarabb ki méltóztatik küldeni, honfitársi szeretettel vagyok Trenton. N. J. 1928 január 30.

KOROCZ GÉZA  
református lelkész

## „DANKÓ” Temetkezési Vállalat

(Tulajdonos: EKLI JOZSEF.)

**DEBRECEN,**  
**KOSSUTH-U. 6. SZÁM.**

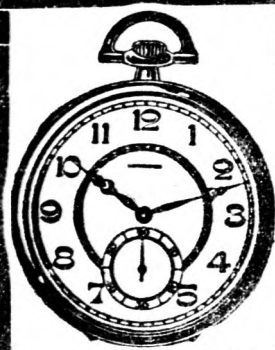
Telefon: nappal 322.

Telefon: éjjeli 66. sz.

M. kir. Tisza István tudományegyetemi klinikák, Állami gyermekmenhely, Honvédkórház, Református árpóda, Debrecen szabad királyi város szülője.

**TELEP ÉS KOPORSÓGYÁR: DOMB-UTCA 16. SZ.,**  
hol éjjel is a gyászoló közönség rendelkezésére állunk.

Olcsó árak. ♦ Szolid kiszolgálás. ♦ Előnyös fizetési feltételek. ♦ Temetéseket vidéken is vállalunk.



## Debreczeni István

órásmeister  
Debrecen, Péterfia-u. 8.

Speciális órák javítása

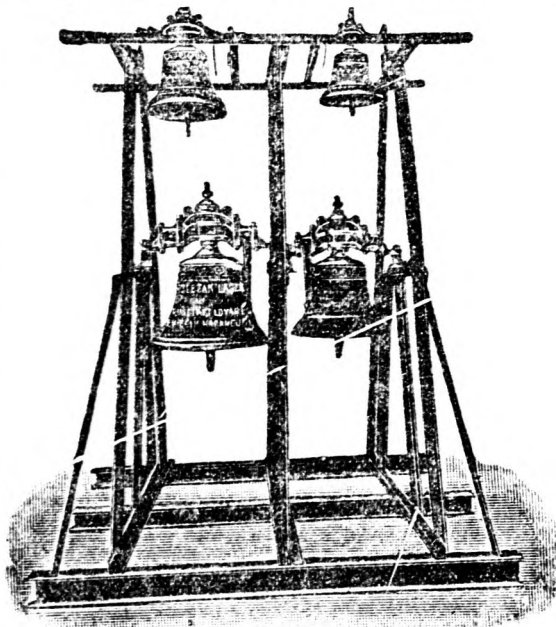
Mindenemű órák raktára.

Az 1926. évi debreceni iparkiállításon díszoklevéllel, a budapesti és székesfehérvári orsz. kiállításon aranyéremmel kitüntetve.

## SZLEZÁK LÁSZLÓ

harang-ércöntőde, harangfelszerelés és haranglábgyár  
BUDAPEST, VI, FRANGEPÁN-UTCA 77. SZ.

(Saját hazában). A nyugati pályaudvartól induló BUR vasúti „ŐH-HAZ” megállóhely A) B) C) J) közelében. Telefon: Lipót 813-53



Az 1910. évi párisi világ, 1921. és 1923. évi vasvári kiállításon aranyéremmel, az 1925. és 1926. évi kzműipari tárlaton m. kir. kormány által díszoklevéllel, az 1927. évi budapesti, székesfehérvári és szentesi kiállításon a nagy aranyéremmel kitüntetve. — Számos egyházi elismerőlevel.

## SESZTINA LAJOS

vasnagykereskedése

Debrecen.

Alapította 1819-ben Sesztina János.

Kitűnő fűtőképességű magyar „Perpetuum“-kályhák.

Magyar gyártmányú zománc-edények,

zslr-bödönök, dísznőölő-kések, husvágó-gépek.

Telefon 6. és 15-48.

## Nagytiszteletű Lelkész Úr!

Természeti kincsünk, a Hortobágy pusztá kiváló ismerőjének tollából, Mórizz Páltól

## „HORTOBÁGYI LEGENDÁK”

címen könyv jelent meg kiadásunkban, mely ebeszélések, rajzok, történetek a pusztá XIX. századbéli multjából élvezhető igazi magyar nyelvérzékkel éleszti fel az igazi pásztori életnek kialudt tüzét.

Oly dús, oly gazdag, annyira magyar tartalom, amely könyvben összefoglalva: nemcsak a Hortobágy irodalmában, hanem a magyar irodalomban is számot fog tenni s a jövő időknek megőrzi frissen a nagy pusztá sok, sok drága magyar romantikáját és a soha többé mar vissza nem térő legősibb emléket.

Mint hogy a nagyközönség, de főleg az ifjúság érdeklődését nagy mértékben lekötő mű sikere jórésben az iskolák pártfogó jóindulatától függ, arra kérjük a mélyen tisztelt Nagytiszteletű Urat, méltóztassék a tanulók földrajzi oktatását elméletben is elősegítő művet az ottani ifjúsági és tanítói könyvtárak kezelőinél szíves figyelemre ajánlani.

**Kedvezményképen, hogy a tanítói, vagy ifjúsági könyvtár ingyen juthasson a könyvhöz, minden megrendelt 10 példány után 1 példányt díjtalanul küldünk.**

A könyv szép kiállításban 180 oldal terjedelemben Mühlbech Károly művészi címlapjával jelent meg úgy, hogy a jó előmeneteli tanulók jutalmazására is kiválóan alkalmas.

**ÁRA 5 PENGŐ.**

Reméljük, hogy nagybecsű ajánlására a mélyen tisztelt könyvtárkezelők nagyszámú megrendelésével elősegítik ezen kiváló mű terjesztését, vagyunk lekötözö fáradozását előre is köszönve.

Kiváló tisztelettel

## „MÉLIUSZ”

könyv-, zenemű-, papír és írószerkereskedés

Debrecen, Ferenc József-út 26

Telefon 2-70.